

Wyrok z dnia 9 lutego 2005 r.

III UK 181/04

Obowiązek poinformowania ubezpieczonego o terminie wstrzymania wypłaty i warunkach przywrócenia prawa do świadczenia rentowego - nie później niż na trzy miesiące przed ustaniem prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy - może być przez organ rentowy spełniony w formie pisemnego pouczenia zamieszczonego w decyzji ustalającej prawo do takiej renty.

Przewodniczący SSN Kazimierz Jaśkowski, Sędziowie SN: Andrzej Kijowski (sprawozdawca), Jadwiga Skibińska-Adamowicz.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 9 lutego 2005 r sprawy z wniosku Jana Ś. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w. o rentę z tytułu niezdolności do pracy, na skutek kasacji wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 15 kwietnia 2004 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie, po rozpoznaniu sprawy z wniosku Jana Ś. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w P., wyrokiem z dnia 15 kwietnia 2004 r. [...] oddalił apelację wnioskodawcy od wyroku Sądu Okręgowego w Krośnie - Ośrodek Zamiejscowy w Przemyślu z dnia 26 maja 2003 r. [...]. Na mocy tego orzeczenia oddalono odwołanie ubezpieczonego od decyzji organu rentowego z dnia 26 listopada 2002 r., na podstawie której wznowiono wypłatę renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy począwszy od dnia 1 sierpnia 2002 r. Wnioskodawca kwestionował zarówno wysokość, jak i charakter przyznanego świadczenia oraz ustaloną datę wznowienia wypłaty renty, domagając się ustalenia prawa do renty stałej od dnia 1 stycznia 2000 r.

W motywach tego rozstrzygnięcia Sąd Apelacyjny, po przeprowadzeniu uzupełniającego dowodu z opinii biegłego lekarza sądowego - specjalisty neurologa,

przejął jako własne ustalenia faktyczne poczynione w postępowaniu w pierwszej instancji oraz podzielił ich prawną kwalifikację. Wnioskodawca Jan Ś. został w 1989 r. zaliczony do III grupy inwalidów z uwagi na rozsiane, ograniczone uszkodzenie obwodowego układu nerwowego z niedowładem kończyn dolnych i kończyny górnej prawej. Do dnia 31 października 1996 r. pobierał on rentę inwalidzką, a następnie, z uwagi na dochód uzyskiwany z prowadzenia działalności gospodarczej, wystąpił o zawieszenie wypłaty świadczenia. Orzeczeniem z dnia 28 lipca 1996 r. lekarz orzecznik uznał wnioskodawcę za nadal częściowo niezdolnego do pracy do czerwca 2000 r. W dniu 26 sierpnia 2002 r. ubezpieczony zwrócił się do organu rentowego z wnioskiem o wznowienie wypłaty renty. Orzeczeniem z dnia 29 października 2002 r. lekarz orzecznik uznał wnioskodawcę za częściowo niezdolnego do pracy do października 2004 r., określając jednocześnie, że niezdolność ta powstała przed dniem 31 grudnia 2001 r.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, postępowanie dowodowe przeprowadzone przez Sąd Okręgowy na okoliczność niezdolności wnioskodawcy do pracy nie budzi żadnych wątpliwości. Jest on częściowo niezdolny do pracy, co znalazło dodatkowe potwierdzenie w dowodzie uzupełniającym z opinii biegłego lekarza neurologa. W ocenie Sądu przebieg schorzenia wnioskodawcy, dający w okresach rzutów nasilenie objawów, następnie z okresami remisji, uzasadnia ustalenie świadczenia na podstawie art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.). Jeśli chodzi zaś o zarzut dotyczący ustalenia daty wznowienia prawa do tego świadczenia, to zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, świadczenie rentowe wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do świadczenia, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Ponieważ w niniejszej sprawie został on zgłoszony w dniu 26 sierpnia 2002 r., organ rentowy prawidłowo ustalił prawo do świadczenia od dnia 1 sierpnia 2002 r.

Kasację od powyższego wyroku wniósł ubezpieczony. Zaskarżając wyrok w całości, jak też domagając się jego zmiany, względnie uchylecia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, zarzucił naruszenie § 10 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 sierpnia 1997 r. w sprawie orzekania o niezdolności do pracy do celów rentowych (Dz.U. Nr 99, poz. 612) poprzez błędną jego wykładnię polegającą na przyjęciu, iż skoro wnioskodawca „od listopada 1996 r. nie pobierał świadczenia rentowego wobec zawieszenia jego wypłaty na wniosek upraw-

nionego, to organ rentowy nie był zobowiązany pouczyć wnioskodawcę o skutkach wynikających z treści art. 102 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, bowiem renta nie była wnioskodawcy wypłacana”. Jego zdaniem przyjęcie i rozpoznanie kasacji jest uzasadnione tym, że konieczne jest rozważenie, „czy zawieszenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy jest równoznaczne z ustaniem tego prawa, a jeżeli nie, to czy w okresie zawieszenia na organie rentowym ciąży obowiązek poinformowania uprawnionego o terminie ustania prawa do tego świadczenia.”

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja podlega oddaleniu ponieważ nie ma usprawiedliwionych podstaw. Wprawdzie uzasadnienie skarżonego wyroku jest częściowo błędne, lecz orzeczenie to odpowiada prawu. Zdaniem skarżącego istota sporu sprowadza się w zasadzie do rozważenia, czy niedopełnienie przez organ rentowy wymogu poinformowania świadczeniobiorcy o ustaniu prawa do zawieszono świadczenia, może - bez względu na to kiedy został złożony ponowny wniosek - być ustalone z datą następującą bezpośrednio po dniu, w którym uprawnienie to ustało. Zgodnie z art. 102 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS prawo do świadczenia uzależnione od okresowej niezdolności do pracy ustaje z upływem okresu, na jaki to świadczenie przyznano. Organ rentowy wypłaca zaś świadczenia poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu (art. 129 ust. 1 ustawy). W niniejszej sprawie pozostaje poza sporem, że prawo skarżącego do renty z tytułu częściowej niezdolności ustało w czerwcu 2000 r. Tymczasem wniosek o ustalenie prawa do świadczenia ponowił on dopiero w sierpniu 2002 r., a zatem po upływie przeszło dwóch lat. Skarżący formułuje żądanie ustalenia prawa do emerytury z wcześniejszą datą w oparciu o przepis § 10 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie orzekania o niezdolności do pracy do celów rentowych, który ustanawia obowiązek poinformowania osoby o terminie wstrzymania wypłaty i warunkach przywrócenia prawa do świadczenia nie później niż na trzy miesiące przed ustaniem prawa do renty z tytułu okresowej niezdolności do pracy. Oznacza to, że organ rentowy był obowiązany najpóźniej w marcu 2000 r. poinformować skarżącego o okolicznościach związanych z możliwością przywrócenia prawa do świadczenia. Tak też się stało,

nawet jeśli tego skarżący nie zauważył, albowiem stosowne pouczenie i informacja o warunkach zawieszenia, jak i przywrócenia prawa do świadczenia zostały zawarte w informacji załączonej do decyzji ustalającej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy po raz pierwszy. Jest skądinąd regułą, że organ rentowy wykonuje swoje obowiązki w zakresie informowania świadczeniobiorców o przysługujących im prawach i ciążących na nich obowiązkach właśnie w ten sposób. Warto podkreślić, że § 10 cytowanego rozporządzenia określa najpóźniejszy termin wykonania obowiązku pouczenia. Wynika stąd, że organ rentowy mógł świadczeniobiorcę o warunkach związanych z przywróceniem prawa do świadczenia poinformować wcześniej, co nie oznacza skądinąd zupełnej czasowej dowolności, albowiem taka informacja ma tylko sens względem osoby, wobec której wydano już stosowną decyzję. Dlatego uznać należy, że dopuszczalne było poinformowanie skarżącego o warunkach zawieszenia, jak i przywrócenia prawa do świadczenia w chwili doręczenia decyzji ustalającej prawo do świadczenia. W tym świetle zarzuty skarżącego okazały się chybione.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 393¹² k.p.c. orzekł jak w sentencji.

=====